

2/14 - et magasin for Skjold menighet
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Mye å få med seg

Også i år samles påskens kulturarrangementer i kirkene under «påskefest-paraplyen». Og det er et imponerende program Påskefest 2014 kan presentere. Side 5-7

Fasteaksjonen 2014

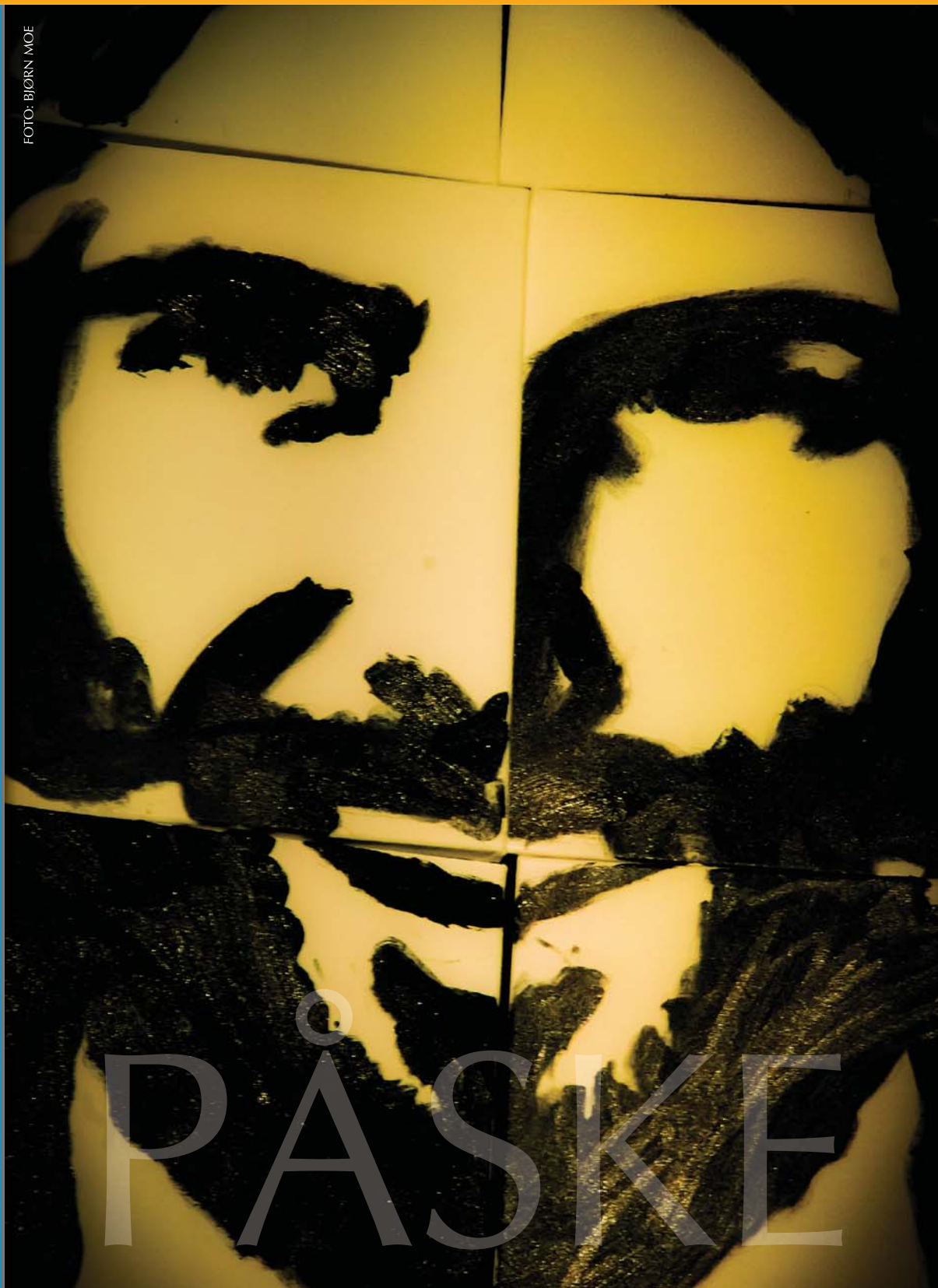
Tragedien i Syria er ett av stikkordene for Kirkens Nødshjelps årvisse fasteaksjon, som i denne våren finner sted i i begynnelsen av april. Side 12-13

Madagaskar!

I 150 år har Madagaskar vært en viktig misjonsmark for norske kristne. Likevel er den særpregete øynasjonen i det Indiske havet ukjent for de fleste. Side 22-23

FOTO: BJØRN MOE

Sagt og gjort

Kirkens fasttid er snart over. Den slutter påskedag. Da har det gått førti dager siden aske- onsdag, altså onsdag etter fastelavenssøndag.

AV BJØRN MOE

Litt mer komplisert blir det når vi tar bort de 4 søndagene mellom fastelavenssøndag og påskedag for å få tallene til å stemme. De søndagene regnes nemlig ikke med. Søndagene er søndager i den kristne kirke, og søndagene er alltid feiret som oppstandelsesdagen for Herren selv; Jesus Kristus. Da faster man ikke, selv ikke i kirken. Om noen faster i kirken? Ikke så mange tror jeg. Kanskje siste uken før lønningdag.

Om vi nå ikke faster så mye i vårt velstandsnorge, så settes vi likevel på sporet av noe i fasten, vi får angitt en retning og et mål. Jerusalem. Der skal Guds egen Sønn dø og stå opp. Guds Sønn skal. Jesus skal. Er det ikke flott at vi ikke skal! Påskens budskap er at det er gjort, og at en annen har gjort det. Påskens store sentrum er Kristus selv. Ikke noe jeg må, ikke noe jeg skal. Kristus har gjort det. Både gjort opp og stått opp!

Byferie, hytteferie, fjellet eller sjøen, eller syden eller du må passe jobben din og det er smått med fri. Påsken og påskedagen kommer uansett. Første søndag etter første fullmåne etter vår-gjevndøgn. Det er Første Påskedag. Må du huske det, i tillegg til å kunne telle til 40? Nei. Ikke det heller. I påsken må du ingenting. Ingenting. Untatt å være. Untatt å hvile. Hvile i det som er gjort.

Skulle du likevel ha noe virkestrang: Noen venter et besøk, også i påsken. Særlig i den stille uken. Og så er sikkert kirken åpen. Kl. 11. Påskedagen! Ellers så er det meste gjort. God påske. ●

BIKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STORETVEIT • SØRREIDE
Menighetsbladene i Fana

Tegn utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Medarbeider- festen

Fra den høytidelige avslutningen, med Arne Brekke og Bjørn Moe som tekstlesere, akkompagnert av koret Cantus.

Årets medarbeiderfest ble holdt 31. januar. Rundt 100 deltakere fikk servert betasuppe, taler, sanger og annen underholdning.

Kveldens inviterte foredragsholder var Arnfinn Vilkenen fra Sjømannskirken som fortalte om aktiviteten på alle kirkens stasjoner, spredd rundt hele jorden. På tradisjonelt vis ble kvelden avsluttet med en høytidsstemt samling i kirken. ●

Aud Myklebust (t.h.) har tradisjonelt hatt ansvar for utsmykningen til festen, så også i år.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes oystein.pettersen@uni.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Øystein Pettersen, 938 04 808, oystein.pettersen@uni.no. Lokal kontakt: Se side 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hafskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 3. juni

Skjoldstock!

Skjoldstock samlet også i år konfirmantene til en god og travel langhelg.

TEKST OG FOTO: BJØRN MOE

Tema i år var «*Høyere, dypere, nærmere.*» Og for den som er litt blank; Skjoldstock er en firedagersfestival der konfirmantgrupper arbeider med prosjektet frem mot en felles forestilling. Det hele kan for førstereisgutten - eller jenten - virke litt tilfeldig og kaotisk, men det meste er planlagt. Både gruppeinndeling, matpauser, kiosk, rydding og søppelkjøring, bibeltimer, gudstjeneste og samlingsstunder. Årets fremføring var variert og god, med korsang, gode soloinnslag og danseopptredener. Også media og fotogruppen bidro.

Lys og lyd var av høy klasse og den kirkelige profilen var rikelig til stede; blant annet gjennom et godt dramastykke der vi fikk synliggjort kampen mellom det onde og det gode. Se også forsidebildet, som ble malt under forestillingen og som i vår sammenheng er et tydelig Kristus-bilde.

Salen var selvsagt fullsatt da «showet» begynte på søndagskvelden. En takk til alle som bidro, både konfirmantene, unge ledere og foreldre. Uten dette gode samspillet er Skjoldstock ikke mulig. Takk også for innkommet kollekt som går til ungdomsarbeidet i Skjold. «Best games ever», heter det når et Skjoldstock er over. Neste år samles vi til det 14. Skjoldstock. «Vi glær oss.» ●

- Du, de forfulgtes gud

Velkommen til temakveld om Stefanusalliansen i samarbeid med fredagskafeen.

Fredag 9. mai klokken 1930 i peisestuen, Skjold kirke:

- Innlegg ved Reidulf Stige, medlem i representantskapet i Stefanusalliansen.
- Utlodning og quiz

Ta gjerne med et pålegg (vi stiller med brød og drikke). For spørsmål, kontakt misjonsutvalget. ●

Bønnegruppe 10. april

Det er flere i menigheten som har savnet en anledning til å komme sammen for å be, så nå starter vi opp en bønnegruppe. Det blir oppstart torsdag 10. april kl. 19.30 på grupperom 1. Alle er velkomne til å være med. ●

Påskefestgudstjeneste

Med Søråshøgda Barnekor.
Søndag 27. april kl. 11.00. ●

Jazzgudstjeneste

Sjømannskirken, Tysklandskonfirmanter og Cantus (bildet) bidrar på jazzgudstjenesten søndag 11. mai kl. 11.00. ●

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN

TORGALLMENNING 55 36 40 00
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

ICA Supermarked

Søråshøgda barnekor til KORIFOKUS

- Alt er klart for en ny fantastisk familiefest i Knarvik lørdag 5. april, sier den engasjerte artisten og arrangøren Bjarte Leithaug fra Frekhaug.

For 5. gang inviterer han alle små og store til den populære barnekorfestivalen KORIFOKUS i Nordhordlandshallen i Knarvik.

- I år skal 650 barn fra 38 barnekor fra hele Hordaland samles til et fargerikt megakor, forteller Leithaug.

Sammen med Bjarte skal populære gjester som MGPjr-vinnerne Marcus & Martinus, Team Sulebakk, Tore Thomassen m. flere opptre på den store scenen. Leithaug er sikker på at både korsangere og publikum vil få en flott opplevelse der kristne barnesanger er kjernen i programmet i tillegg til trivelig underholdning fra artistene. Søråshøgda barnekor, Fana barnegospel og Jordbærhagen fra Rådal er blant de mange korene som skal delta.

Tett program

For de vel 800 tilreisende deltakerne starter dagen med fel-

Mange barn gleder seg til å synge sammen med de populære tvillingene og MGPjr-vinnerne Marcus & Martinus (11 år)

lesøvinger med artister og det proffe bandet kl. 11.45. Siden er det festivalmarsj med minikonsert i Knarvik Senter, matpause, egen deltakerkonsert med sjarmørtvillingene Mar-

cus og Martinus, leder-seminar og selve festivalkonserten kl. 16.00.

- Gjøre litt stas

-Tanken min bak KORIFOKUS-festivalen har vært å lage en profesjonell og inspirerende markering for det flotte kristne korarbeidet som blir drevet lokalt mange steder, og ikke minst gjøre litt stas på de mange frivillige lederne som stiller opp for barna år etter år, sier Bjarte.

Med spennende artister, proft orkester, kjempestor lyd- og lys-rigg og TV-produksjon på storskjerm blir fotballhallen

gjort om til stemningsfull konserthall.

-Det at festivalen har samlet nær 3000 hver gang er bevis på at vi trenger en slik fellessamling med barna i sentrum i vårt distrikt. Dette er det eneste arrangementet som knytter alle menighetene i Nordhordland og Bergen og omegn sammen, med barnekor fra alle kommunene. Jeg håper derfor riktig mange finner vegen til Nordhordlandshallen 5.april.

-Jeg kan definitivt love publikum en skikkelig glad og god opplevelse, smiler Bjarte. Å høre mange hundre barn synge glade sanger for full hals er en ekte humørbombe! ●

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvask m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

Bli med på fasteaksjonen 6. april

Søndag 6. april går konfirmanter og andre frivillige i Skjold rundt med bøsser og samler inn penger til Kirkens Nødhjelps fasteaksjon.

Vil du være med og gå med bøsse, kan du møte opp i kirken kl. 17.00. Ellers vil vi oppfordre alle til å ta godt i mot bøssebærerne, og til å gi! Er du ikke hjemme på aksjonsdagen, kan du gi i forkant eller ettertid. Pengene som samles inn går til Kirkens Nødhjelps arbeid over hele verden, blant annet til arbeid i Syria og andre katastrofeområder. Se også side 12-13 ●

BYGGMESTER
ERLING VALDE A/S
ALT I TØMMER- OG INNREDNINGSARBEIDER
Smøråsvn. 22 - Telefon 55 13 05 80

VI LEVERER I HELE BERGEN!

TOPPE BLOMSTER
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Oasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Asane Senter 55 18 36 25

Sofus
FRISØRSALONG
Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1
5236 Rådal

Velkommen til Påskefest

Påskens budskap er en fortettet og dramatisk fortelling. Det er en fortelling om hyllest og fest på påsøndag. Om nærvær, fellesskap og spenning på skjærtorsdag, - smerte, lidelse og død på langfredag. Og endelig; forløsning, glede og fest 1. påskedag.

Gjennom århundrer har denne fortellingen vært utgangspunkt for slitesterke, kunstneriske uttrykk. Noe av denne kunstneriske skatten kan vi oppleve i Bergens kirker også denne påsken. Det er derfor med glede og forventning kulturutvalget i Bergen kirkelige fellesråd (BKF) presenterer programmet for Påskefest 2014.

Gjennom Påskefest 2014 ønsker påskefestkomiteen i Bergen kirkelige fellesråd å synliggjøre det meget omfattende og varierte kunstneriske og kirkemusikalske arbeid som skjer i alle våre menigheter. Vi ønsker å løfte frem for et bredest mulig publikum det som faktisk skjer på den kirkelige kulturfront i byen og bydelene. Dette ønsker vi å gjøre både fordi vi tror at kunst og kultur har sin selvsagte egenverdi, men også fordi vi opplever at kunsten ofte virker som døråpner for kirkens påskebudskap.

Vi retter en varm takk til våre kantorer og andre medarbeidere i Den norske kirkes menigheter i Bergen for det omfattende arbeidet som ligger bak hvert enkelt arrangement. Takk også til Bergen kommune for verdifull økonomisk støtte til Påskefest 2014.

Vi ønsker alle en velsignet påske, rik på gode opplevelser i våre kirker!

*Torfinn Wang, leder i BKF's kulturutvalg
Kjell Bertel Nyland, kirkeverge
Medlemmer av BKF's kulturutvalg:
Kjetil Almenning, Per Barsnes, Eirik Fluge og
Kjerstin Wiken*

Bla om for å se en oversikt over hele Påskefest-programmet!

DØRÅPNER: Kunsten virker ofte som døråpner for kirkens påskebudskap.

FOTO: BKF'S KULTURUTVALG

PROGRAM Påskefest 2014

■ Figurteater for barn

Barneforestillingen «Metamorfose – sommerfuglens påskedans» handler om sommerfugllarvene Åmelise og Larveliten. Sommerfuglenes «gjenfødelse» kan brukes som bilde på Jesu oppstandelse. Passer barn 0-3 år. Kapellet, Barnas katedral, Nykirken, 28. april - 2. mai. Dagforestillinger kl. 10 og 11.30.

■ Kunstutstilling

Påskefestutstillingen i Slettebakken kirke åpner etter gudstjenesten påsøndag kl. 11.00. Den er tilgjengelig i forbindelse med gudstjenester og andre arrangementer i kirken fram til pinse. Årets utstiller er Bente Haugland. Mer informasjon: www.bentehaugland.no Se også Slettebakken menighets lokalsider i menighetsbladet: www.slettebakken.menighet.no

■ Bakke spiller Bach

Ruth Bakke spiler stykker av bl.a. Bach og egne komposisjoner. Velkommen til 45 minutters gratis konsert i Storetveit kirke, tirsdag 8. april kl. 12.30.

■ Orgelmeditasjon

Musikk av Charles Tournemire, Bert Matter og Louis Vierne. Mariko Takei, orgel. • St. Markus kirke, lørdag 12. april kl. 12. • Johanneskirken, lørdag 19. april (påskeaften) kl. 18.

■ Påskefortelling i toner

«Stykket «Credo» av Carsten Dyngeland har pasjonsberetningen som tema. Barbro Husdal, sang, Thomas Nøking, saks, James Lassen og Per Hannevold, fagott, Carsten Dyngeland, klaver. Linda Bårdsen, oppleser. Kollekt.

• Storetveit kirke, lørdag 12. april kl. 19. • Bønes kirke, 13. april (palmesøndag) kl. 21.

■ Musikk for den «stille uke»

Renessanseverket «Tenebrae Responsories» av Thomas Luis de Victoria (1548-1611) møter et fantastisk, nytt korverk med samme tittel av den skotske komponisten James MacMillan (1959-). Marius Neset (saksofon), Bergen Domkor dirigert av Kjetil Almenning. Bill. kr. 250/200. Bergen domkirke, 13. april (palmesøndag) kl. 18.

■ Fra pasjon til påske

Orgelmusikk av Bach, Eftestøl med flere. Ivar Mæland, orgel. Fana kirke, søndag 13. april (palmesøndag) kl. 19.

■ Gripende fortelling

«Marias påske - om å miste sin beste venn». Fortelling/sang ved Hilde Trætteberg Serkland og pianist/organist Ådne Svalastog. Se også Slettebakken menighets lokalsider i menighetsbladet: www.slettebakken.menighet.no Slettebakken kirke, søndag 13. april (palmesøndag) kl. 19.30.

■ Orgelkonsert

Orgelresitasjoner ved Asbjørn Myksvoll. Johanneskirken, tirsdag 15. april kl. 12.

■ Folketoner og improvisasjoner.

Chris André Lund, sang, Øivind Stømer (saksofoner), Ben Nordby (perkussjon/ sag) og Ruth Bakke (orgel/keyboards). Kom og hør hvor vakkert en sag kan synge! Bill. kr. 100/60. Storetveit kirke, tirsdag 15. april kl. 20.

■ Unge organister

Orgelkonsert med tre unge, russiske organister. Anastasia Igoshina (født 1999), Inessa Kolesova (født 2000) og Alexander Mikhailov (født 2001). Bergen domkirke, onsdag 16. april kl. 12.

■ Kveldstoner

Barbro Husdal, sang, Carsten Dyngeland, orgel/klaver, Kollekt. Storetv. kirke, ons. 16. april kl. 19.

■ Pasjonskonsert

Sebastian Blum (cello) og Rune J. Klevberg (orgel). Etter konserten blir det gudstjeneste kl. 19.00. Olsvik kirke, torsdag 17. april (skjærtorsdag) kl. 18.00.

■ Musikalsk meditasjon

Musikk for cello og orgel ved Christine Draycott og Jostein Aarvik. Sandvikskirken, torsdag 17. april (skjærtorsdag) kl. 19.00.

■ Sorgen og gleden

Meditativ kveldsstund ved Rikke Wilhelmine Bergflødt-Kvamme, vokal, Øyvind Bergflødt-Kvamme, klaver, og mannskoret STRAM. Søreide kirke, torsdag 17. april (skjærtorsdag) kl. 18.30.

■ Skjærtorsdagsmeditasjon

Barbro Husdal, sang, Carsten Dyngeland, orgel/klaver. Bønes kirke, 17. april (skjærtors.) kl. 19.

■ «Her står moren»

Pergolesi: Stabat Mater. Hilde Veslemøy Hagen, sopran, Åsne Kvamme, mezzosopran, Hilary Foster, fiolin, Julia Dibley, fiolin, Hans Gunnar Hagen, bratsj, Bodil Erdal, cello, Knut Christian Jansson, orgel. Fridalen kirke, fredag 18. april (langfredag) kl. 11.

■ Korsvandring i lydlandskap

Du vil kunne finne ro, og dvele ved Jesu lidelse og død på korset. Korsvandring i kirkerommet til illustrasjoner og tekster. Hans Christian Dalgaard og Eirik Breivik Minde skaper improviserte lydlandskaper. Hver hele time lesning av lidelseshistorien. Korskirken, 18. april (langfredag) kl. 12.-17.

■ Korsvandring i byen

Kirkens bymisjons langfredagsvandring starter i Korskirken og går opp til Døvekirken ved Sejersberget. Underveis er det lesninger fra Jesu lidelseshistorie og refleksjoner over mennesker som lider og føler seg utenfor i vår by i dag. Korskirken, fredag 18. april (langfredag) kl. 16.

■ «Stabat Mater» x 2

Den tradisjonelle langfredagskonserten i Bergen domkirke byr på et vakkert møte mellom to versjoner av den kjente Stabat Mater-teksten. Giovanni Battista Pergolesi og Arvo Pärt. Domkantor Kjetil Almenning har med seg solistene Ranveig Helen Lægreid, Turid Moberg Kirkbride og Tim Lawrence, og et barokkensemble med den bergensbaserte barokkfiolinisten Stefan Lindvall i spissen. Bill. kr. 200/150. Bergen domkirke, 18. april (langfredag) kl. 18.

■ Sangkveld på langfredag

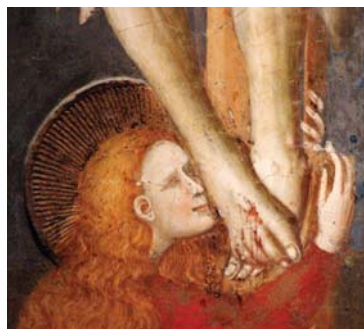
Marianne Juvik Sæbø, vokal, Jon Stubberud, orgel og flygel. Salmer og instrumentalmusikk som bidrar til å utdype budskapet på langfredag. Eidsvåg kirke, 18. april (langfredag) kl. 19.

Sagen skaper vakker musikk i Ben Nordbys hender. FOTO: JAN-EGIL DYVIK

Hilde Veslemøy Hagen synger to steder under Påskefest 2014.

Marias påske - i Slettebakken kirke. MALERIUTSNITT TILSKREVET P. DA RIMIN

Wilhelmine Bergflødt-Kvamme og Øyvind Bergflødt-Kvamme.

PÅSKEFEST FOR ALLE: Mye å glede seg til både for små og store i Påskefest. FOTO: BKFS KULTURUTVALG

Eide, Slettebakken Motettkor, blåsergruppe, Kristen Øgaard, orgel, Olav Øgaard, dirigent. Slettebakken kirke, mandag 21. april (2. påskedag) kl. 19.30. Se egen artikkel om komponisten Egil Hovland på side 14-15.

■ Påskekoncert

Membra solistkvartett, Camilla Bjerke, trompet, Johann Sebastian Blum, cello, Brith Barsnes Bjordal, sang, Rune Johnsen Klevberg, orgel. Bill kr. 100. Olsvik kirke, søndag 27. april kl. 19.00.

■ Innvielse av hammerklaver

Musikk av Bach og Mozart, samt urfremføringer av Chr. Holter og Tomas Block. Collegium Vocale, Bergen. Musikere fra Bergen filharmoniske orkester, Hans Knut Sveen, orgel og Knut Christian Jansson, dirigent og klaver. Innvielse av nytt hammerklaver. Billetter 150/100,-. Fridalen kirke, søndag 27. april kl. 19.

■ Korkonsert i Åsane

Konsert med koret Prima Vista. Solister: Hanne Hansen, Ellen Williams og Cathrine Snipsøy. Hallgeir Øgaard, orgel, Lenamaria Gravdal, dirigent. Musikk av August Söderman, Heinrich Schütz, Trond H. F. Kverno, Flor Peters med flere. Åsane kirke, søndag 27. april kl. 19.00.

■ Jubileumskonsert

100-årsmarkering for Sigmund Skage, med utdeling av Sigmund Skages minnepris. Fana mannskor, Fana kyrkjeor med flere. Fana kirke, søndag 27. april kl. 19. Se egen omtale på Fana menighets lokalsider i «God Helge», www.fanamenighet.no

■ Orgelresitasjon

Musikk av J.S Bach, G. Böhm og F. Martin. Karstein Askeland, orgel. Bergen domkirke, lørdag 19. april (påskeaften) kl. 15.

■ Undring ved klaveret

«Musikalske refleksjoner i en påskehøytid». Carsten Dyngeland, klaver. Bønes kirke, lørdag 19. april (påskeaften) kl. 21.00.

■ Påskenaattsmesser

Bergen domkirke og Sandvikskirken, lørdag 19. april (påskeaften) kl. 23.00.

■ Klassiske perler

Åse Solvi, sopran, Jan Erik Endresen, tenor, Tatiana Melnichenko, alt, Einar Nordtvedt, bass, Ines Maidre, orgel og piano. Utdrag fra Gabriel Faurés «Requiem», Giuseppe Verdis «Requiem», Felix Mendelssohns «Elias» med mer. Bill. kr. 150/100. Storetveit kirke, søndag 20. april (påskedag) kl. 19.00.

■ Påskesangkveld

En vandring gjennom påsketiden i salmesang, musikk og bibeltekster. Sokneprest Sverre Lange-

land, Hilde Veslemøy Hagen, vokal, Tore Pettersen, trompet, Jostein Årvik, orgel. Sandvikskirken, mandag 21. april (2. påskedag) kl. 19.

■ Salmekveld

Påskens budskap i salmer og musikk. Tomine Mikkeline Eide, sang, Tore Hegdal, piano. Årstad kirke, mandag 21. april (2. påskedag) kl. 19.00.

■ Oppstandelsesmesse

Egil Hovlands «Oppstandelsesmesse». Kapellan Lars Petter

Et nytt verk av James MacMillan oppføres i Domkirken 13. april.

Bli med på korsvandring i sentrum langfredag, med start fra Korskirken.

Arbeider av tekstilkunstner Bente Haugland, årets påskefest-utstiller i Slettebakken kirke.

Lørdag 5. april 2014 kl 10.30-14.00
Slettebakken kirke, Vilh. Bjerknes vei 31

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg. Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet.

Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet.

Program:

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte (sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

Påmelding eller spørsmål:

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Tlf.: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no
Diakon Reidun Laastad Dyvik
Tlf.: 55 30 81 17
reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no
Diakon Linda Bårdsen
Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
linda.bardsen@bergen.kirken.no

Velkommen - også om du ikke har fått meldt deg på

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

HANS BØRLI

- Fanakirken

Nylig var det velkomstgudstjeneste i Fana kirke for den nye kantoren, Jan Røshol. Han kommer fra en tilsvarende stilling i Åsane, og forlater der en menighet der det kirkemusikalske arbeidet har slått ut i full blomst.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

- Det er i dag mer enn ti korggrupper innenfor Korskolen i Åsane menighet, med et sted mellom to og tre hundre sangere, sier han.

- Du kalles Korskolens far. Hvordan er det å overlate «barna» til seg selv?

- Det viktigste for meg er at ting fortsetter, samtidig som jeg ser at nye krefter kan bidra med fornyelse når jeg forlater menigheten. Det har vært en målsetting å kunne trekke meg ut mens virksomheten fortsetter. Jeg vil ikke være noen «syvende far i huset».

- Hva har vært drivkraften din alle disse årene?

- Først og fremst det at barn og unge skal integreres i kirkens fellesskap og det liturgiske liv. Jeg kjenner stor takknemlighet for alt jeg har fått være med på. Det er en enestående samarbeidsvilje og raushet i Åsane.

Rausheten er ikke like stor fra kirkens bevilgende myndigheter. Fana og Åsane er begge vekstområder, og begge har en underbemanning både på kantorer og prester, ifølge Røshol.

- Sentrumsmenighetene har dobbelt så store ressurser. Dette er en feilfordeling innad i det kirkelige landskap.

Kirkekulturelt senter

Jan Røshol har bakgrunn fra tre menigheter. Han begynte som 19-åring i Borgund menighet i Ålesund, deretter Birkeland i fire år, før han kom til Åsane i 1985. Når 54-åringen nå tilsettes i Fana, regner han med at det blir for resten av hans yrkesaktive liv.

- Hva tar du med deg til Fana?

- Det kan være flere ting. Åsane

har gode erfaringer fra arbeid med barn og unge, både med trosopplæring, drift av åpen barnehage og arbeid blant psykisk utviklingshemmede i Klubb Pluss. Menighetsdeltagelsen i Åsane er også større, og vår satsing på menighetssang har vært enestående. Der er det nok et utviklingspotensial i Fana, som trenger å trekke flere barn, unge og familier inn i menighetens liv.

- Blir dette «Korskolen 2»?

- Nei. Jeg satser nå på Fanasolistene, som er en solistgruppe som så langt har medvirket ved 20 gudstjenester og 15 konserter.

Fanasolistene har allerede ti sangere, og Røshol ønsker å videreutvikle denne gruppen med flere barn og ungdommer.

- Men du vil ikke gjøre samme kraftløftet for korsang som du har gjort i Åsane?

- Jeg får ta en ting om gangen. Kantor Ivar Mæland i Ytrebygda menighet er en fantastisk kollega, og jeg tror jeg kan få til en del i fellesskap med han. Ønsket vårt er å utvikle musikklivet i Fana menighet, slik at den forblir en av Bergens kirkekulturelle sentre.

Dette tror han det er gode muligheter for, ikke minst med tanke på befolkningsveksten i disse områdene. Han vil også invitere til et samarbeidsmøte med kulturlivet, og slik bidra til et bredt musikkliv i bydelen.

Musikalske barn

- Du har tre barn. Er de like ivrige tjenere for musikkens verden?

- Hehe. Ja, alle tre har gått videre på musikkens vei.

Hans eldste sønn går nå på konservatoriet i Kristiansand, med datamaskin som hovedinstrument. Den andre sønnen er kommet inn på Operahøyskolen i Stuttgart, mens datteren sang i gospelkoret Mosaikk på fredsprisutdelingen i Oslo nylig.

Rapping er ikke noe nytt i kirken, det har vi drevet med i to tusen år.

er den fineste vi har

– Alle tre har fått gode impulser, blant annet i Ulset misjonssenters barnehage. Barnehage og skole har hatt en viktig rolle i oppveksten deres, og har nok mye av æren.

– Har Korskolen samarbeidet med skolene?

– Ikke bare Korskolen, men hele Åsane menighet. Vi har i alle år hatt et godt samarbeid med skolene, både med seminarer for lærere og skolekonserter.

– Når du selv skal lytte til musikk, hva hører du på da?

– Det er litt forskjellig. Mye kor og orgelmusikk, selvsagt. Av sangere liker jeg godt Whitney Houston. Jeg har vært på konsert med henne, og setter pris på hennes sanglige avtrykk. Hun var en utrolig god solist.

EN MANNSALDER I ÅSANE: Jan Røshol kan se tilbake på mange gode år i Åsane menighet, etter at han ble ansatt der i 1985. Bildet er tatt i 1989.

FOTO: PRIVAT

Ellers regner Røshol progrockbandet Emerson, Lake and Palmer (ELP) som en tidlig inspirasjon, spesielt albumet «Pictures at an Exhibition», der de rockett opp Mussorgskijs klassiske verk med samme navn.

– Jeg liker slike crossover-eksperimenter, der de tar klassisk musikk og bearbejder den inn i en popsammenheng, sier han, og nevner også band som Wishbone Ash og Procol Harum.

Den aller fineste kirken

Nå ser Røshol frem til å arbeide i Fanakirken, som han ser på som en verdig og flott ramme for alle kirkelige handlinger.

– Den er flittig benyttet, og jeg giftet meg selv der. Åsane har også fine kirkerom, men Fanakirken er den fineste kirken vi har. Du ser en helhet både i kirkerom og plasseringen i naturlandskapet. Min utfordring blir å bringe fornyelse inn i den sammenheng. Åsane nye kirke ligger plassert midt i et aktivt handelssentrum, men Fanakirken ligger mer perifert plassert, noe som gjør det vanskeligere å komme til og fra. Slik kan den bli litt opphøyd, samtidig som den mister noe av den nærheten til menigheten som vi ser i Åsane, poengterer han.

– Så dette er noe du vil jobbe med?

– Jeg vil se på mulighetene i de faktiske forhold. Samtidig vil jeg ikke undergrave den posisjonen den allerede har, men heller bygge videre på de positive

UNDER TVILLINGTÅRNE: Sammen med sangere fra Åsane holdt Røshol konsert på Ellis Island året før terrorangrepet. – Ord blir fattige når jeg tenker på dette i ettertid. FOTO: PRIVAT

tradisjonene. Utviklingspotensialet ligger i å trekke flere barn og unge inn i gudstjenestene og menighetsarbeidet.

Livgivende kirkemusikk

– Hva vil du si at dette gir menigheten?

– Uten barn og unge dør kirken. Man må fornye seg hele tiden. Vi må stadig drive fornyelse, ellers risikerer vi å gå baklengs inn i fremtiden. Dette gjelder også konfirmantarbeidet. I Åsane er konfirmantgudstjenestene viktige begivenheter med høy deltagelse.

– Dette er vel et av kirkens viktigste oppdrag?

– Ja, og i denne sammenheng har arbeidet med sang og musikk alltid vært det som har ført den kirkelige kultus og kultur videre. Derfor er det viktig å satse på kirkemusikk der mål og middel samsvarer; der arbeidet er både integrerende og livgivende.

– Hva med å hente inn moderne uttrykk som hiphop/rap og dans?

– Rapping er ikke noe nytt i kirken, det har vi drevet med i to tusen år, sier han, og viser til at messesang faktisk går tilbake til tempelsang i Det gamle testamentet.

– Kunne du ha invitert rappere til gudstjeneste?

– Det har vi allerede gjort i Åsane, og jeg vil gjerne prøve det i Fana også. Men det er ikke et mål at all tekst skal plasseres i kirkerommet. Mange tekster og musikk er ikke tiltenkt kirkerommet, og det er heller ikke alle artister som ønsker seg inn der. Så vi har den omvendte problemstillingen også, sier kantor Jan Røshol. ●

SAMARBEID: – Kantor Ivar Mæland i Ytrebygda er en fantastisk kollega, og jeg tror jeg kan få til en del i fellesskap med han. Ønsket vårt er å utvikle musikklivet i Fana, slik at menigheten forblir en av Bergens kirkekulturelle sentre, sier Jan Røshol.

HJEMMEBYGGET ORGEL:

– Jeg tror ikke noen andre har laget et system der man kan bruke alle tre belgene i begge driftsformene, sier Jan Egil Vågsholm.

VERKSTED: I orgelverkstedet har Jan Egil Vågsholm tøy, og ikke minst et avsug/ventilasjonsanlegg av

Organ selvby

For Jan Egil Vågsholm er orgelbygging blitt både livsstil og livsverk.

AV HANS JØRGEN MORVIK

Det er noen år siden menighetsbladet var på besøk hos organist og orgelbygger Jan Egil Vågsholm. Da hadde han akkurat hatt et års permisjon fra organiststillingen i Søreide kirke for å starte sitt store orgelbygg-prosjekt. Han ble ikke lenge. Orgelet var langt fra ferdig på et år, og Jan Egil sluttet som fast organist i Søreide.

Siden har han vikariert en del som organist. Men hele tiden har han hatt orgelet han bygger hjemme som hovedfokus. Og det fyller etter hvert opp en god del av det store huset.

– Det går an å demontere uten å ødelegge noe. Alt er satt sammen slik at det går an. Men man må vite hva man gjør, forklarer han.

– Det er et ganske avansert puslespill?

– Ja. Men jeg har dokumentert alt, så det skal være mulig.

– Hvor lang tid går det før alt er ferdig?

– Det er vanskelig å si. Jeg håper jeg blir ferdig!

Egenutviklet verktøy

Menighetsbladet besøkte ham sist i 2007. Jeg var imponert den gang, og blir ikke

egenutviklet verk-
klasse.

ORGELPIPE: Hittil er rundt 150 trepiper produsert. Det går 50 med til hver stemme, så han har på plass tre av totalt 20 stemmer.

ist med gget orgel

mindre imponert nå. I verkstedet er det nok ikke like klinisk reint som på en operasjonsstue, men det er minst like ryddig. Her har han brukt orgelbygg-teknikk for å få det slik han vil ha det.

Og orgelet bygges etter alle kunstens regler – og noen til. Her gjøres alt fra grunnen av. Ingen plastdel. Bare treverk, skinn og metall. Ingen halvfabrikata. Bare utsøkte detaljer med en ekstrem presisjon. Orgel-«skroget» er ferdig. Belgsystemet likeså. En god del piper er også på plass, så det er mulig å spille på det. Hittil er rundt 150 trepiper produsert. Det går 50 med til hver stemme, så han har på plass tre av totalt 20 stemmer.

Støper orgelpiper selv

– Jeg skal ha 200 trepiper til. Det dekker syv av stemmene, sier han.

I tillegg kommer 13 stemmer med totalt 450 metallpiper.

– **Og de skal du også lage selv?**

– Ja, jeg håper å komme i gang med det til sommeren.

– **Hvordan gjøres det?**

– Fra grunnen det også. Man smelter bly med litt tinn i, og lager plater av dette, som så loddess sammen til rørformede piper.

– **Det høres vanskelig ut!**

– Muligens, men det går mye raskere

enn å lage trepiper. Det er ikke så mange deler å ta hensyn til.

Inspirert av tysk orgel

– **Hvor henter du inspirasjon og kunnskap fra?**

– Det finnes faktisk en god del bøker om orgelbygg. Dessuten er det mye nyttig å lære på internett.

Han viser til at det blant annet finnes Youtube-videoer som viser prosessen med å lage metallpiper. Hovedinspirasjonskilden hans er Compenius-orgelet i slottskirken i Hillerød, men han har også hentet ideer fra Frankrike og Nederland.

– Det meste jeg gjør har jeg lært annetsteds, sier han.

– **Men du har også funnet på noe selv?**

– Orgelet kan spilles både med manuell og elektrisk belgdrift. Det er for så vidt ingen nyhet. Men jeg tror ikke noen andre har laget et system der man kan bruke alle tre belgene i begge driftsformene.

Jeg tviler ikke på at han har sine ord i behold. Jan Egil har prøvd mye underveis, og vet også at mye gjenstår. Når alt lages fra grunnen av, så må det bli slik.

– **Men, Jan Egil, de 20 saueskinnene som belgene er laget av; du har ikke slak-
tet saue selv også?**

– Nei, så langt har jeg ikke gått. Skinnene er nok levert ferdig tilberedt. Et sted må grensen gå! ●

Bøker, film og musikk – rett hjem

9.000 barn får pakker med bibelfortellinger, kveldsbønner og filmer i postkassen tre ganger i året.

AV TURID K. VEVATNE

Den viktigste trosopplæringen, de beste samtalene og den ærligste undringen skjer i hjemmet. Midt mellom middagsrester, legoklosser og sofaputer.

– Hver gang pakken fra Tripp Trapp kommer, så er produktene med på å skape rom for tro, håp og undring hjemme hos oss, sier Karen Kilane (bildet), trosopplærer i Den norske kirke og mamma til to små jenter.

– Jeg og barna mine er spesielt glad i Kirkerottene og Bo og Nora, som vi har blitt kjent med gjennom klubben.

Dåpsklubben Tripp Trapp er et tilbud for foreldre, besteforeldre, faddere og andre voksne som ønsker at barn de er glad i skal få opplæring i kristen tro. Klubben tilbyr tre pakker i året. Disse er varierte og inneholder bøker, CD-er, DVD-er og andre produkter som passer for barnets alder og utviklingsnivå.

– Jeg og barna mine er spesielt glad i Kirkerottene og Bo og Nora, som vi har blitt kjent med gjennom klubben, sier Karen.

– Vi har ledd og grått, pratet om det skumle og det gode sammen med disse gode figurene, sier hun.

Daglig leder Cecilie Holdø sier at produktene i klubben, sammen med samtaler og ritualer som lystenning, aftenbønner og lignende vil kunne styrke fellesskapet i familien, og dessuten gi troen en plass i barnets hverdag.

– Å hjelpe barn til å leve livet og finne meningen med det – det er teologi på sitt beste, sier hun. ●

Mer informasjon: www.tripptrapp-klubben.no

Fasteaksjonen 2014:

Gi håp til syriske flyktninger

– Altfor mange har sett sine egne søsken og foreldre bli drept. Men hvis jeg kan bidra til at de i det minste øyner et håp om en bedre fremtid, har jeg verdens mest meningsfulle jobb, sier Wejdan Jarrah (32), som gir psykososial støtte til syriske flyktninger.

TEKST OG FOTO: KIRKENS NØDHJELP

Zataari i Jordan er i dag verdens nest største flyktningleir, med over 200.000 mennesker som har flyktet fra borgerkrigen i Syria. Altfor mange – både barn og voksne – har opplevd bomberegner eller sett familie, venner og naboer bli drept. Som en konsekvens sliter mange med traumer og søvnløshet.

Psykisk nødhjelp

– Innen mitt fagfelt kaller vi arbeidet vi utfører for psykososial førstehjelp. Det er akkurat hva det er. Mange har behov for nødhjelp også psykisk, sier Wejdan Jarrah (32).

Hun har mester i psykososialt arbeid og jobber i flyktningleiren Zataari i Jordan for å gi håp til syriske flyktninger i en desperat situasjon. Selv om Jarrah har den rette utdanningen og erfaringen, er det tøft. Mange av menneskene hun møter, har opplevd ufattelige traumer.

– Det er klart det går inn på meg. Jeg møter så mange skjebner at jeg ofte må bearbejde egne tanker etter lange arbeidsdager for å være rustet til en ny dag i leiren, sier hun.

Umenneskelige lidelser

Firebarnsmoren Dimah, som har søkt tilflukt i Zataari, forteller om flere dagers sammenhengende bombing av landsbyen de bodde i. Om rene massakrer på sivilbefolkningen, om 196 drepte den dagen de flyktet.

– Sønnen min på fire år gråter og skjelper hver gang han hører et fly, forteller hun. I leiren får familien hjelp av Kirkens Nødhjelp og våre partnere. Dimah forteller om et tidligere liv med gårdsdrift, om to døtre som elsket svømming og hesteridning. Som drømte om studier og solide jobber. I dag er de flyktninger i et ørkenområde der den ubarmhjertige solen gjør teltet stekende hett.

– Dette er ikke mye til liv, men vi er i det minste i sikkerhet fra de grusomme krigs-

handlingene, og vi er svært glade for hjelpen vi får, sier Dimah.

Kirkens Nødhjelps innsats

Kirkens Nødhjelp gir nødhjelp til syriske flyktninger både inne i Syria og i naboland-

Benyam fikk rent vann

Benyam er seks år gammel. Han bor sammen med mamma, pappa og fire søsken i en landsby i Etiopia. Huset deres er helt rundt og har stråtak. Det er ikke så stort, så alle søsknene sover på matter på jordgulvet i stua. På kjøkkenet bor det to kuer, og da gjør det kanskje ikke så mye at de ikke har kjøleskap?

TEKST OG FOTO: KIRKENS NØDHJELP

Pappa Birhanu er veldig flink til å fikse ting som er ødelagt. Det er nok derfor landsbyen har gitt ham ansvaret for å sørge for å holde vannpumpa i stand. Benyam er ofte med pappa til brønnen for å sjekke at pumpa fungerer som den skal. Det er best at han følger godt med, for det kan jo hende at han får ta over som mekaniker når han blir stor?

Selv om Benyam bare er seks år gammel, husker han godt dagen for litt over et år siden. Da kom det en gruppe arbeidsskarer til landsbyen. De hadde med seg en kjempesnor maskin som brakte fælt og boret et dypt hull i bakken. Seksti meter under jorden støtte boret på en kilde. Det rene, friske, kalde vannet sprutet opp fra borehullet, og alle som sto og så på klappet og jublet.

Brønnen har forandret livet til Benyam og alle de andre i landsbyen, men kanskje

aller mest for alle mammaene og jentene. Før måtte storesøster Tigist stå opp før solen og gå to timer til en bekk for å finne vann. Der fylte hun to store plastkanner som hun måtte bære hele veien tilbake. Ofte var ikke vannet helt rent, og Benyam husker at han stadig hadde vondt i magen og fikk feber. I den nye brønnen er vannet helt rent, og det er mer enn nok vann til at alle i landsbyen kan drikke seg utørste og vaske seg rene så ofte de vil. ●

HVERDAGSHELT: Wejdan Jarrah i arbeid i flyktningleiren Zataari i Jordan.

dene. Vi trappet opp innsatsen i fjor høst og fortsetter arbeidet med stor styrke i år. Vi jobber primært med å sikre tilgang til rent vann og hygieniske sanitærforhold. Men også mat, pledd, madrasser og telt er viktige leveranser. Gjennom ACT Alliance og våre partnerorganisasjoner bidrar vi til å gi

psykososial støtte til flyktningene. Hverdagshelter, som Wejdan Jarrah, møter vi i prosjekter over hele verden. Støtten fra norske menigheter gjør at forbildene får mulighet til å skape virkelig og varig forandring. For seg selv, for andre og for hverandre. ●

KILDEVANN: I den nye brønnen er vannet helt rent, og det er mer enn nok vann til at alle i landsbyen kan drikke seg utørste og vaske seg rene så ofte de vil.

FOTO: ERLEND ANGELO/KIRKENS NØDHJELP

KNs fasteaksjon

- 6.-8. april besøker konfirmanter, unge og voksne alle husstander for å samle inn penger til Kirkens Nødhjelps arbeid.
- Gjennom den årlige fasteaksjonen utfordrer Kirkens Nødhjelp oss til å gi penger til beskyttelse og nødhjelp når katastrofen rammer.
- Menighetene landet rundt står for gjennomføringen. Kontakt din nærmeste menighet, hvis du vil bidra ved å gå med bøsse.
- Pengene gir KN nødvendige økonomiske muskler til å handle raskt når katastrofen rammer.
- Du kan støtte aksjonen direkte ved å benytte kontonummer 1594.22.87493, ringe givertelefon 82044088 (200 kroner) eller sende en sms <KN200> til 2090 (200 kr).
- Mer info: www.fasteaksjonen.no

Krigen i Syria

- Krigen begynte med demonstrasjoner mot regimet i 2011.
- Borgerkrigen har skapt en av de største humanitære katastrofene på 70 år.
- 10 millioner syrere er rammet. 2,5 millioner, 1/3 av Syrias befolkning, er på flukt.
- Når en slik katastrofe rammer, jobber Kirkens Nødhjelp for å gi flest mulig en sjanse til å overleve.
- Behovet er stort i lang tid framover, blant annet i flyktningleirene på grensen til Syria og i gjenoppbyggingen på Filippinene.
- I Libanon er nå en av tre mennesker syriske flyktninger. Mange har med seg traumatiske krigsopplevelser og er i en elendig forfatning.
- KN sørger for rent vann, medisinsk hjelp, tak over hodet og beskyttelse, og jobber sammen med partnere som kjenner forholdene godt.
- Mer informasjon: www.syria.unocha.org

Måne og sol, vindar og hav

5. februar i fjor døde den mannen som kollegaen Harald Herresthal i et minneord kalte «den betydeligste fornyeren av liturgisk musikk i nordisk kirkeliv». Aller best likte han seg på hytten i Saltnes, der han kunne tilbringe timer i skogen eller på sjøen.

AV LISE MCKINNON

«Det jeg setter mest pris på utenom musikken, er hytta og vannet, og så å gå i skogen», sa han selv, og fortalte at han ofte var ute og satte flyndregarn, pilket med snøre eller harpet etter makrell. «Det er ikke slik at naturopplevelser inspirerer meg til musikk sånn direkte. Det triller liksom ikke toner ut av granbaret. Men jeg opplever meg veldig i kontakt med naturen, og det gjør godt» fortalte han. Så går også skaperverket og naturopplevelsene hånd i hånd med komposisjonene hans, fra orgelverket «Elementa pro organo» til den populære salmen «Måne og sol».

«Oppdaget» orgelet

Egil Hovland ble født 18. oktober 1924 i Østfold, ett år etter en annen det kom til å storme kraftig rundt i norsk kirkeliv, og som en stund skulle bli en av hans argeste motstandere, nemlig presten Olaf Hillestad.

Begge Egils foreldre var meget musikalske. Faren hadde tenkt å bli yrkesmusiker, men etter en alvorlig sykdom startet han et pøsemakeri i Fredrikstad. Der vokste Egil opp. Selv om gutten var omgitt av sang og musikk hjemme, så ble han en meget motvillig pianoelev da foreldrene ville at han skulle lære å spille.

Det var ikke før han nærmet seg tenårene og hadde fått en annen lærer, at interessen ble vakt, og da skjedde ting fort. Etter at han ble venn med pianoet, «oppdaget» han orgelet og ble elev av Søren Gangfløt. Han bestemte seg for å bli organist, og pendlet gjennom studietiden mellom Fredrikstad og Musikkonservatoriet i Oslo. Arild Sandvold ble hans lærer i orgelspill, mens Per Steenberg hadde han i musikkteori, en mann som fikk stor betydning for Egil. Steenberg var en stor forkjemper for den

nye stilen innen kirkemusikken. All romantikk og føleri skulle bort, inn kom en streng og objektiv musikkform oppkalt etter den italienske 1500-tallskomponisten Palestrina.

Allsidige interesser

Under studiene hadde Hovland fungert som organistvikar i Glemmen kirke i sin hjemby. Som nyutdannet fra Konservatoriet i 1948 søkte og fikk han stillingen som fast organist der. Men det skjedde ikke uten kontrovers. Gangfløt hadde nemlig også søkt stillingen. Som organist i denne kirken ble Hovland værende til han gikk av og ble pensjonist.

Det er umulig på et par sider å gi et fullgodt inntrykk av en så begavet mann og stor personlighet som Egil Hovland. Han hadde en utrolig arbeidskapasitet, og startet sitt eget noteforlag fordi det tok for lang tid å få trykket og distribuert alt han produserte.

Fornyet kirkemusikken

I 1952 var han med på å stifte foreningen Musica Sacra. De arrangerte sommerkurs for organister, og arbeidet for å vekke interessen for rytmisk menighetssang i gudstjenestene. Vi assosierer ham kanskje mest med kirkemusikk, men Hovland har også komponert mye verdslig musikk. Et av hans hovedmål var å arbeide for en fornying av det kirkemusikalske uttrykket, og han hadde en stor nysgjerrighet og åpenhet for nye strømninger innen den «klassiske» musikken. På den ene siden var han sterkt opptatt av gregoriansk sang, men han var like ivrig etter å sette seg inn i tolvtoneteknikk, elektronisk musikk eller det som i øyeblikket var aktuelt. Da bar det ut i verden for å lære, og eventuelt prøve ut selv.

BIOGRAFI: De fleste sitatene i artikkelen er hentet fra Geir Harald Johannessens bok «Egil Hovland, Englene danser på tangentene» (Lundeforlag, 1999). Anbefales varmt!

«En musikalsk svamp».

Den gregorianske sangen fikk han servert i levende tradisjon under et klosteropphold. En annen opplevelse var deltakelsen på et av Ny Musikk kurs i Darmstadt hvor «en musikalsk svamp fra Fredrikstad sugde til seg ny og barrikadestormende musikk fra flere verdensdeler». Han reiste til Firenze for å lære om tolvtoneteknikken hos Luigi Dallapiccola, etter å ha hørt noen av hans korkomposisjoner i radio. I flere uker var han i København hvor Vagn Holmboe var læremesteren, og i USA var det kurs hos Aaron Copland. I 1964 ble hans til da mest moderne opus, tolvtoneverket «Varianti per due pianoforti», oppført i Stockholm. Det ble mottatt med stor entusiasme, noe Hovland ble litt overrasket over.

Musikk eller ulyd - og ballett!

En helt annerledes mottakelse fikk «Elementa pro organo» (op. 52), som ble urfremført i Trefoldighetskirken. Den siste satsen foregår i universet. «Da bruker jeg aftenhymnen; 'O Kristus du som lyset er' som et slags morsetegn som forplantet seg ut i atmosfæren. Kristus som lyset, det eneste håpet i tilværelsen, han som til slutt tar hele kosmos i besittelse» fortalte han selv. En av anmelderne mente at interessen tapte seg når

MAKRELLFISKERE: Egil Hovland og sønnen, Tore Hovland, på fisketur. – Jeg tror dette var pappas siste fisketur, sier Tore Hovland.

FOTO: PRIVAT

man ikke kunne være sikker på om det man hørte var «musikk eller bare ulyd på grunn av teknisk feil i orgelet». Mens det stormet som verst, opplevde han suksess i utlandet. Hjemme ventet nye utfordringer og mer bråk.

I 1967 ble Hovland bedt om å lage musikk til en eksperimentgudstjeneste. «Missa Vigilante» ble en gudstjeneste med ballett-innslag, og fant første gang sted i Torshov kirke 14. oktober 1967. Da brakket det løs i pressen: rasende innlegg – ikke minst fra dem som ikke hadde vært til stede – flommet inn. Dans i kirken, og det av to unge damer i stram trikot! Dessuten ble nattverden forrettet på en uvant og ny måte ved at menigheten vandret frem og fikk elementene av liturgene som sto stille ved alterringen. Ille det også, men dansen var verst. To år senere ble messen oppført i Stockholm uten noen negative reaksjoner.

To kampaner

Bråk hadde det vært gjennom hele 60-tallet, og Egil Hovland var stadig på barrikadene i forbindelse med diskusjoner om

musikkbruk i kirkene. Så møtte han en annen kamphane; presten Olaf Hillestad. Han hadde vært i England og studert kirkelivet der. Blant de nye musikkformer de benyttet, var jazz. «Det er jo på en måte vannrette skott mellom seriøs musikk og mer popmusikk. Jeg forstår meg ingenting på pop. Som kirkemusiker på den tiden gjaldt det å holde sin sti ren», sier Hovland om denne tiden.

Hyllet Hillestad

Bladet Norsk Kirkemusikk tok opp kampen mot popmusikken i flere ledere. I 1967 konkluderte en av dem slik: «Mennesker som står mer eller mindre i periferien av kirkens liv bør ikke få være med å bestemme de kristnes gudstjenesteform». Men Hovland med det åpne sinn og vilje til å tenke nytt, sa: «Du kan ikke stenge kirkedøra fordi du ikke liker en stilart. Olaf (Hillestad) var medvirkende til å åpne øynene mine. Jeg fikk et romsligere syn». I 1965 utfordret Hillestad Hovland til å komponere melodier til tre av hans salmer, noe han gjorde, og de er allerede blitt en viktig del av vår salmeskatt. De

to fortsatte samarbeidet, blant annet med «Allehelgensmesse», som kom i 1970.

Urokkelig i troen

Gjennom hele sin barndom og ungdom hadde Egil nær kontakt med bedehusmiljøet. Men reagerte på den rådende praksisen med å kunne vise til en bestemt dato man var blitt «frelst». «Du ble frelst ved tro, uten noen gjerninger. Så jeg har alltid stått i min kristne tro. Jeg har ikke hatt noe avbrekk og har aldri vært anfektet, heller, av det at jeg ikke hadde noen dato å vise til. Snarere tvert imot», sier han et sted. Men om troen var urokkelig, kunne Hovland bli oppgitt over prester som han mente ikke brukte Bibelen som rettesnor. Han sympatiserte med Ludvig Nessa og Børre Knudsen i abortsaken, og var imot kvinnelige prester, men han samarbeidet med dem, for på det punktet var han ikke «militant». ●

Dette er første del av en todelt artikkel om Egil Hovland. Vi vil rette en spesiell takk til Tore Hovland for utlån av privat foto.

Den aller største gaven

Gjertrud Bergseth og familien hennes har vært gode støttespillere for kirken og bedehuset i rundt regnet 100 år.

TEKST OG FOTO: ØYSTEIN PETTERSEN

Gjertrud har levd et langt liv i Nordås-Skjold-området, og gjort en virkelig stor innsats for bedehuset på Nesttun, Skjold kirke i gymsalen på skolen, og de siste årene i kirken som ble oppfylld av en drøm for henne.

Skomakeren forlot sin lest

Hun bor nå i Elgveien, med utsikt mot Apeltunveien og Smøråsen, og kan fortelle fra den tiden da alle kjente alle her, og hun husker dem alle sammen; hvem, hvor og hva de drev med.

Hun er født i 1921 og bodde første del av livet på Nordås. Bestefaren «Knuta-Johannes» var opprinnelig skomaker fra Mjelde på Osterøy, men fikk grei beskjed av sin lege om å bryte ordtaket «skomaker bli ved din lest» og kjøpe seg en gård hvis han ville leve særlig lenger.

Dermed kjøpte han gården der Gjertrud ble født – på den tiden den største på Nordås, der de «fire store» var «Knuta-Johannesen», «Isakane», «Nilsa-Johannesen» og «Karlsane».

Møte med Grieg

Iristunet (ved Kilden senter) er det eldste, fra 1600-tallet, og det eneste som fortsatt står.

– Det var veldig kjekt å vokse opp der. Vi kunne gå fra gård til gård og kjøpe melk, fløte og grønnsaker, forteller hun.

En gang en venninne av bestemoren var på vei til «stølen» for å melke, traff de på en liten og grå mann i Nordåsmarken. «Hva gjør du her, gamle mann? Du ser ikke så bra ut», spurte venninnen. «Jeg sitter her og hører på bekken og skriver noter», svarte han. Det var Edvard Grieg, som stundom rodde over vannet til Skjoldabukten for å finne roen.

Ble kjolesyerske

Midtun skole var ny i 1926, og Gjertrud begynte der i '28. Hun minnes at hun hadde en lærer, Ingrid Åsen, som var så flink til å lære dem søm og matlaging. Seinere dro Gjertrud til byen og lærte tilskjæring av tøy, og en tante lånte henne penger til en syma-

skin. Etter hvert ble hun utdannet drakt- og kjolesyerske. I 13-årsalderen måtte hun jevnlig reise til torget i byen for å selge grønnsaker. Da var det opp i tre-tiden, så ble hun sammen med andre torgfarere hentet av Trygve Sandal som hadde en gammel bil. Vel fremme var det ut på Torgstikkeren og leie bord til 25 øre, og ved femtiden kom byens kjøpmenn og handlet inn for dagen.

– Vi måtte tjene så mye at vi hadde til salt og hvetemel, forteller hun.

Myr ble grønnskage

På begynnelsen av 50-tallet flyttet familien til Skjold. Faren gikk da til David Skjold, som var eier av den den gang store Skjold gård (og for øvrig bodde i det hvite våningshuset ved kirken til 1965, noe som ble omtalt i bladet for en stund siden). Han kjøpte en parsell på 20 mål, i området nåværende Elgveien og ned til «myren» (Smøråshagen i dag). Denne myren var vannfylt og ofte oversvømt, og skulle planene om grønnskage kunne realiseres måtte det drastiske tiltak til. Han fikk hjelp av bøndene på Nøttveit til å senke «Igle-reen» (Iglatjønn) en meter, ved å sprengte ut utløpet.

Kirke og kristenliv

Bedehuset ved Midtun skole ble bygget i 1903, og der begynte Gjertruds far, Anton, som søndagsskolelærer i 1918. Dette fortsatte han med i 40 år, til han var over 70. Gjertrud gikk på farens søndagsskole fra hun var 4 til 8 år.

– Tyskerne for så stygt frem i bedehuset, og gulvet ble helt ødelagt, forteller hun.

Da krigen var slutt var bygningen derfor i svært dårlig stand. En tid seinere kom Eigil Lehmann (kapellan i Birkeland prestegjeld fra 1958 og sokneprest i Nordås fra 1971) til Anton og sa at «nå hadde han fått leie lokaler til søndagsskole på Skjold, hos Vatnøy i Sætervegen 15, så nå får du se til å starte opp».

Gudstjeneste i gymsalen

Da Skjold skole ble åpnet i 1958, ble det snart bedre tider for kirken, mens søndagsskolen startet opp i fire klasserom.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt en ildsjel i Fana, nå er stafettpippen i Skjold. Deretter går den videre til Storetveit, Søreide, Slettebakken, Bønes og Birkeland.

– Det var 200 barn som gikk på søndagsskolen, forteller Gjertrud.

Etter hvert fikk kirken anledning til å holde gudstjenester i gymsalen. Det var Eigil Lehmann som fikk til dette, og også han som forrettet de første årene, han bodde noen år i Skjoldlia. Svært mange var opp gjennom årene engasjert i å sette ut og rydde på plass stoler ved hver høymesse, Gjertruds mann Arne var med på dette i 20 år.

Planla kirke på Nordåstoppen

Gjertrud var søndagsskolelærer i 20 år, og husker hun brukte flanellograf i undervisningen, en slik har vel i hvert fall alle leserne med noen år på baken minner om. Lærer for de eldste barna var Kolden, han var flink å fortelle, og hadde sin egen stil – for eksempel ville han ikke bruke bilder i undervisningen, for det hadde de ikke på Jesu tid. Lengselen etter et eget kirkebygg vokste i denne tiden. Gjertrud var i mange år med i kirkelaget, som arbeidet med å få kirke til Skjold, og en tid satt hun også i menighetsrådet. I førstningen var planen å legge kirken på Nordåstoppen, men flertallet i kirkelaget mente det ville bli problematisk for mange å komme seg dit. «Gå til David Skjold og spør om å få en tomt av ham», ble det foreslått. Og slik ble det jo.

Gleder seg til formiddagstreffet

Presteboligen ble aktivt brukt i tiden frem til kirken stod ferdig. Kirkekoret øvde der, og det var bønnemøter, kvinneforum og

ILDSJEL FRA SKJOLD: Gjertrud Bergseth har vært en trofast kirkegjenger, og vært en av de største bidragsyterne til kirkens aktiviteter, både ved å gi av seg selv og ved alle de fysiske gavene hun har bidratt med.

speidere. Storstuen ble kalt for Davidssalen, til ære for David Skjold. Da kirken kom, ble huset prestebolig som det var ment å være. Gjertrud og mannen Arne var flittige kirkegjengere, med gudstjeneste om formiddagen og bedehuset om kvelden. Fortsett i en alder av 92 år går Gjertrud på formiddagstreffet.

– Alle gleder seg til neste treff, sier hun
– Mange har ikke vært vant til å gå i kirken, men nå kommer de; de liker seg så godt her.

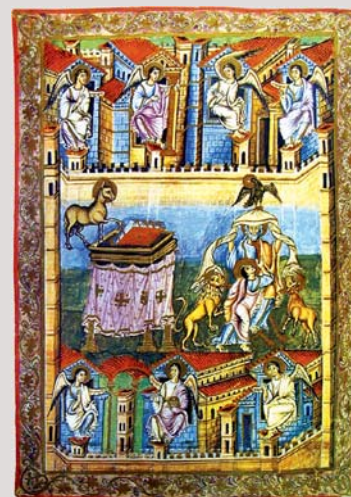
Amputerte beina

Gjertrud går også fortsatt i kvinneforening på bedehuset, det har hun gjort i 40 år, bortsett fra ett år da Arne var syk. Her må det skytes inn at han måtte amputere begge beina. Dette hindret ham ikke å gå sin daglige tur rundt Hjortevegen, det var ikke snakk om å kaste inn årene bare på grunn av noen manglende føtter! Arne var baker, 40 år hos Martens, noe som kirken har hatt stor glede

av. Han og Gjertrud bakte alltid boller, grovbrød og julebrød til salgsdisken på julemessen, og disse gikk unna som, vel, varmt hvetebrød. En gang bakte han flere sekker med grovbrød som han solgte til inntekt for Kirkens nødhjelp. Datteren Kari forteller at folk fortsatt sier at de grovbrødene glemmer de aldri.

«Enerett» på dukkeutstyr

Alle som har vært borti julemessen kjenner Gjertrud som en av de flittigste bidragsyterne – i alle år messen har vært arrangert har hun sydd og strikket, klær og sengetøy til dukken på hovedutlodningen har hun hatt «enerett» på hele tiden. Akkurat nå strikker hun på en fanatrøye til basar. I et langt liv har hun vært en trofast kirkegjenger, deltatt aktivt i kristent menighetsliv ellers, og vært en av de største bidragsyterne til kirkens aktiviteter, både ved å gi av seg selv og ved alle de fysiske gavene hun har bidratt med. Hun er en ekte ildsjel. ●

JOHANNES ÅPENBARING: Illustrasjon fra en italiensk håndskrevet bibel fra 800-tallet.

Vårens siste bibeltime

I bibeltimene i Birkeland menighetshus blir de forskjellige delene av Bibelen gjennomgått, og innholdet er gjerne knyttet til aktuelle tema. Etter innledningen er det enkel servering og samtale om temaet.

–Vi er glade for fram møte også fra andre menigheter, sier sogneprest Ivar Braut, og forteller at temaet denne våren har vært Johannes åpenbaring.

Selv åpnet han forelesningsserien med å snakke om oversikt, helhet og bruk av symboler i Johannes åpenbaring. Deretter fikk de besøk av førsteamanuensis ved NLA Gunnar Johnstad, som snakket om De sju sendebrevene (kapittel 2 og 3), og kapellan i Skjold menighet Bjørn Moe, som snakket om De sju seglene (kapittel 6 og 7).

I vårens siste bibeltime, som holdes i Birkeland menighetshus (Øvsttunveien 29), tirsdag 29. april kl. 19.30, vil biskop emeritus Ole D. Hagesæther holde foredrag om Håpet (kapittel 21 og 22). Velkommen til alle som ønsker å bli mer kjent med bibelen!

Ta gjerne kontakt: 55 36 22 80 - birkeland.menighet@bergen.kirken.no

Mobbing - ikkje hos oss?

Dei fleste av oss kjenner vel ein eller annan som har opplevd mobbing, eller vi har vore utsett for det sjølv – på skulen eller på jobb. Men kva med kristne fellesskap? Finst det mobbing mellom oss?

AV UNNDIS BERGÅS, PSYKOLOG

Dan Olweus, som har arbeidd med denne problematikken i årevis, definerer mobbing slik: «*En person er mobbet eller plaget når han eller hun, gjentatte ganger og over en viss tid, blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere andre personer.*»

Kva er mobbing?

At dei negative handlingane må føregå over ei viss tid og vera av ein viss alvorgrad er og eit kjenneteikn. Her er personar ulike. Det ein person ikkje tar så tungt, kan for ein annan opplevast som alvorleg. Mobbing kan vera verbal eller fysisk, eller den kan gå ut på at ein person blir ute-stengt. Det kan gå på at det blir spreidd rykte om personen, at han eller ho blir utsett for overdriven erting eller fleiping, eller at personen sine meiningar og vurderingar blir neglisjert. Også i kristne fellesskap må vi ta dette problemet på alvor. Ein historie illustrerer kva eg meiner: I ei kyrkje hadde ein paraply forsvunne i samband med ei gudsteneste. Ein person uttrykte forbausning over at noko slikt skjedde i ei kyrkje. Ein annan svarte: Det er vel ikkje så overraskande; kyrkja er jo for syndarar.

Mennesket, godt og vondt

I dei felles retningslinjene som fleire kristne organisasjonar har laga med tanke på seksuelle krenkingar, står det mellom anna: «*Et kristent menneske, som ved dåpen og troen er gjenfødt til et nytt liv og har fått del i den nye natur, har fortsatt lysten til det onde i sitt hjerte.*» Martin Luther beskriver denne realiteten med uttrykket «samtidig rettferdig og synder». Denne dobbelthe-

TA ANSVAR: Mobbing gror best i skjul; den misser noko av krafta når det blir tatt fram i lyset. Derfor er det viktig at vi tar opp dette temaet. ILLUSTRASJONSFOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

ten gir seg utslag i tanker, ord og gjerninger. Vi kalles derfor som kristne til å leve i åpenhet og oppgjør med våre liv, både overfor Gud og mennesker. Til hjelp har vi fått Guds ord, nattverden, skriftemålet og det kristne fellesskapet.

Vårt ansvar

Det finst personar som har det som eit handlingsmønster at dei mobbar nokon dei av ein eller annan grunn har valt seg ut, anten med stikkande eller nedlatande kommentarar, med stadig å ignorera den andre sine forslag eller argument, eller ved over tid å spreia negative rykte om dei. Oppdagar vi slike mønster, har vi eit ansvar. Dersom det gjeld ein person som driv med alvorleg mobbing over tid, bør vi ikkje gå inn i saka åleine. I slike tilfelle er det stor sjanse for at vi vil møte motstand og gjerne manipulerande åtferd. Derfor bør fleire personar vera saman om arbeidet.

Konfronter mobbaren

Viss det er mindre alvorlege og meir sporadiske mobbeepisodar vi blir vitne til, kan det henda mobbaren er open for å ta imot konstruktiv konfrontasjon. Uansett er det viktig å førebu seg i samsvar med dei verdiane vi står for som kristne. Det betyr ikkje at vi skal vera unngåande eller vage, men at vi skal vera tydelege på ein respektfull måte. Aller mest utfordrande er det kanskje å vera realistisk på at også eg ber i meg potensiale for å mobba andre. Derfor treng eg at andre gir meg tilbakemeldingar. Dette synet på meg sjølv hjelper meg dessutan til å møte mobbarar med respekt

og empati. Vi er begge gudskapte og syndige menneske.

Undervisning

Det er viktig med undervisning om mobbing, særleg for dei som er med i barne- og ungdomsarbeid. Å motarbeida mobbing er i tråd med bibelsk etikk og kan godt samanhaldast med trusopplæringa. Born og unge er i ulike utviklingsfaser som gjer at dei lett kan bli både mobbarar og mobbeoffer. Dei kan vera usikre på seg sjølve, og gruppetilhøyrse er viktig, og dermed kan ein bli dradd med i mobbing mot ein som til dømes blir sett på som annleis eller som ein konkurrent. Å setja fokus på dette temaet, betyr ikkje at vi skal sjå mobbing over alt eller gå med ein konstant frykt for å mobba nokon.

Vi treng kvarandre!

Vi kan alle koma til å seia noko sårande eller oppføra oss slik at ein annan person i fellesskapet føler seg utestengt. Det betyr ikkje nødvendigvis at vi har drive med mobbing. Men når vi snakkar om temaet, forklarer det og reflekterer over det, så blir vi meir i stand til å oppdaga kva tid oppførselen blir uakseptabel. Dessutan kan det gjera oss meir audmjuke og klare over at vi treng kvarandre. Vi treng tilbakemeldingar frå kvarandre. Det kan for eksempel handla om å seia frå når vi meiner at ein annan har oppført seg på ein uakseptabel måte mot oss. Eller å sjekka korleis ein annan person opplevde det dersom vi synest at nokon oppførte seg nedlatande overfor han eller ho. I slike fellesskap får mobbing mindre grobott. ●

Livspusten

Gud bles livspust inn i mannen sin nase, så han skulle bli ein levande skapning (1. Mos 2.7). Eit dødt menneske pustar ikkje. Vi kjenner replikkane når noko livstruande har hendt: «Er det livsteikn å spore?» «Ja, han pustar!» Og der det er pust er det håp!

AV PROST PER BARSNES

Akkurat som lekamen har eit livgjevande andedrag, så har den kristne kyrkjelyd det. Livspusten blir brukt som bilete på Den Heilage Ande. Både livspusten og Den Heilage Ande har det til felles at dei er usynlege. Men virkninga er synleg!

Trua på Jesus Kristus lever i kraft av Den Heilage Ande, både i det enkelte praktiserande kristenmenneske og i fellesskapen av kristne menn og kvinner i kyrkjelyden. Kyrkjelyden blir ofte samanlikna med ein lekam, og medlemene med le-

mene på lekamen. Liksom ein sunn og sterk livspust er viktig for heile kroppens vitalitet, slik er Den Heilage Ande alfa og omega for eit engasjert, tenestevillig og kjærleiksfullt trusliv.

Det hender at menneske får pustevanskar. Det skjer til dømes når hjarta sviktar. Hjartesvikt fører til vatn på lungene, som igjen gir pustevanskar, og dødsfaren er stor. Andeleg hjartesvikt kan kvele truslivet. Difor er diagnosen «andelege pustevanskar» også grunn til å ta på alvor. Det er symptom på at våre andelege hjarteslag ikkje slår i takt med Guds.

Den Heilage Ande har som oppgåve å hjelpe oss med vår andelege livspust. Hjarta er i Bibelen biletet på det sentrum som Guds kjærleik spring ut frå. Og Guds kjærleik vil at alle menneske skal lære sanninga å kjenne, bli frelste, og få del i det evige livet. Difor seier Jesus med tanke på talsmannen, Den Heilage Ande: «Eg vil ikkje la dykk vere att som foreldrelause born, eg kjem til dykk. Om ei lita stund ser ikkje verda meg lenger. Men de ser meg, for eg lever, og de skal leva. Den

dagen skal alle skjønna at eg er i Far min, og at de er i meg og eg i dykk».

Det andelege surstoff vi har fått å puste i er Bibelordet, dåpen, nattverden og det kristne fellesskap i vidaste forstand. Når det blir tydeleg at Jesus er i oss og vi i han, har Guds målretta vilje fått gjennomslag i våre liv. For når Gud ved tidene sin morgon bles livspust inn i mennesket sin nase, så det skulle bli ein levande skapning, var det snakk om heile mennesket med and, sjel og lekam.

Den sentrale trusstyrkande kjelde er gudstenesta. Der blir påskedramaet levande og nært! Jesu soningsdød og seier over døden, opnar nådevegen som fører tilbake til det barnekåret hos Gud, som vi miste ved Adams fall. Vi kan puste fritt! Når du er til stades i gudstenesta og vi møtest, får eg lyst til å syngje: «Jeg blir så glad når jeg ser deg. Jeg blir så glad, så glad, så glad når jeg ser deg!» Vel møtt! ●

MINIKONSERT 25 år MINIKONSERT

Sola Fide fyller 25 år og i den anledning ønsker vi å invitere DEG til en gratis minikonsert på øvelsen siste torsdag i måneden i Søreide kirke.

På hver konsert trekker vi ut 2 vinnere av billetter til vår Jubileumskonsert 7. september 2014 i Søreide kirke.

DATOER FOR MINIKONSERTER
KL 21.30-22.00 VÅRSEMESTER:
TORSdag 20. FEBRUAR
TORSdag 27. MARS
TORSdag 24. APRIL
TORSdag 12. JUNI

Sommerleir er spennende! Du treffer gamle venner og får nye. Finner på mye moro sammen og opplever sosialt og åndelig fellesskap gjennom ulike samvær og bibeltimer. Vi vet at sommerleirene på Wallemtnunet for mange er et av årets høydepunkter.

Leirstedet vårt ligger i flotte naturomgivelser på Kvamskogen. Det blir lagt opp til tre leirer i sommer:

21.-24.juni: Aktivitetsleir 6.-8 klasse kr. 750,-
24.-27 juni : Tårnagentleir 3.-5 klasse kr. 600,-
27-29 juni: Opp/Ned leir 1.-4 klasse kr. 400,-

www.sondagsskolen.no - bergen@sondagsskolen.no

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger flere frivillige medarbeidere i Bergen. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig, og samtidig oppleve personlig utvikling? Kirkens SOS er Norges største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett. Du får god opplæring og oppfølging underveis. Innføringskurs starter 17. februar 2014. Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin. Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654 Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og **distriktet**

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Hva skjer i trosopplæringen framover? Hvem kan komme? Når?

Babysang: Velkommen til Babysang i kirkekjelleren tirsdager kl. 12.30. Vi samles hver tirsdag til og med 27. mai, med unntak av påskeferien. Passer for deg som har barn mellom 0-1 år.

Søndagsskolen: Alle barn er velkomne til vår sprell levende søndagsskole! Her synger vi, hører en bibelfortelling og har kjekke aktiviteter. Datoene som gjenstår i vår er 6. april, 4. mai og sommeravslutning 1. juni. På avslutningen skal vi kose oss litt ekstra. Vel møtt til små og store barn!

Fredagsklubb: For deg som går i 3. – 7. klasse! Det blir morsomme aktiviteter, vi får bli litt kjent med Bibelen, og vi spiser sammen. Det blir Fredagsklubb i kirkekjelleren kl. 18.00 – 19.30 følgende datoer: 4. april, 25. april og 23. mai.

Tips til trosopplæring i hjemmet

Lag en enkel påskekalender sammen med barna! La den stå framme i påskeuken, gjerne sammen med en bibel eller barnebibel.

Palmesøndag: Samle kvister som kan være palmegreiner.

Skjærtorsdag: Tegne hendene på et ark, klippe ut og henge opp – som et symbol på fellesskap (nattverd og påskemåltid).

Langfredag: Lag et kors av pinner som surses sammen til minne om Jesus på korset. Deretter bygges en liten grav/hule med stein. En stein foran inngangen markerer at Jesus ble lagt i graven.

Påskedag: Ta vekk steinen og tenn et lys - syng gjerne en påske-sang for å feire oppstandelsen.

Se gjerne www.barnogtro.no for flere tips til trosopplæring i hjemmet! ●

Speiderdag på Smøråsfjellet:

Går du i 5. klasse? Søndag 27. april inviteres alle som går i 5. klasse til å være med på tur til Smøråsfjellet sammen med speiderne i Skjold. Vil du vite mer om speideren, og kanskje til og med bli speider? Eller kanskje du bare vil ha en dag ute i naturen sammen med andre? Da kan du bli med på speiderdag! Invitasjoner sendes i posten til alle døpte og de som har foreldre som er medlemmer i kirken. Andre er også velkomne, ta da kontakt med trosopplærere. Se hjemmesiden for mer informasjon.

Familiegudstjenester: Se side 24

For spørsmål og påmeldinger, ta kontakt med trosopplærere **Janne Torvestad:**

janne.torvestad@bergen.kirken.no
Telefon: 55 59 71 17 ●

Lys Våken i kirken

25. – 26. januar overnattet hele 25 Lys Våkne elleveåringer i Skjold kirke.

Vi hadde en veldig fin helg med leker, dans, drama, pizza, bibel-rebus og mye annen moro. På søndagen hadde vi Lys Våken-gudstjeneste hvor elleveåringene var med og bidro på ulike måter. Takk for en super helg, og takk til alle lederne og foreldrene som gjorde en kjempeinnsats! ●

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
Telefon: 55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Menighetskonsulent
Marita Børve
Telefon: 55 59 71 12
marita.borve@bergen.kirken.no
Kontordager: mandag, tirsdag, onsdag og torsdag.

Kateketvikar
Johan Olav Holmefjord
Telefon: 55 59 71 11
E-post: johanolav.holmefjord@bergen.kirken.no

Menighetspedagog / trosopplærere
Janne Torvestad
Telefon: 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Telefon: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Telefon arb.: 55 59 71 16
Telefon prv.: 412 05 127
guro.rotevatn.buder@bergen.kirken.no

Kirketjener Silje Brækken
Telefon: 916 92 224
silje.braekken@bergen.kirken.no

Sokneprest Arne Brekke
Telefon arb 55 59 71 14
Telefon prv 55 13 76 62
arne.brekke@bergen.kirken.no

Kapellan Bjørn Moe
Telefon arb 55 59 71 13
mobil 92 82 24 13
bjorn.moe@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Eva Try
Telefon 959 46 814
evatry@gmail.com

Internett/menighetsblad
Ansvarlig utgiver: Menighetsrådet. Redaktør, menighetsblad Øystein Pettersen, 938 04 808
oystein.pettersen@uni.no
Nettpubliserings: Bjørn Selfors, bselfors@broadpark.no

Kirkens konti
Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)

Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmentarbeid:
3418. 20. 00436

Aktiviteter

Skjold kirkekor
Skjold kirke - tirsdager kl. 12.30 - 14.00. Kontakt: Grete Jacobsen, telefon 55 13 19 78 og Ingebjørg Hougnes telefon 55 10 27 47

Cantus
Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00. Guro Rotevatn Buder, Telefon arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor
Skjold kirke - torsdager fra kl. 17.30. Leder Ingunn Nygaard tlf. 917 35 586 - ingkals@gmail.com
Hjemmeside: www.sbkor.no

Extasis (Skjold ten- sing)
Skjold kirke onsdager kl. 19 -21. Kontaktperson: Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15

Formiddagstreffet
Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00. Kontaktperson Kjerstin-Marie Vereide tlf. 55 59 71 15

10-kaffen
Annen hver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00. Kontaktperson Arne Brekke tlf. 55 59 71 14

KRIK Fana
Henning Eidsheim
Telefon: 95 43 14 41

Nordås KFUM-speidergruppe:
(gutter) Onsdager – Skjold kirke/Smøråsfjellet.
Kjetil Ullaland
kulumulig@gmail.com

Steinsvik 1 - KFUK-speidere
(jenter) Tirsdager - Skjold kirke
Kontaktpersoner:
Anette Skålnes og Silje Nordal
gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans
Mandager kl. 11.00 - 12.30.
Kontaktperson: Bjørn Høgheim
mobil 92 40 56 99
bjorghog@online.no

Trim
Onsdager kl. 11.00-12.30.
Astrid Teigen tlf. 45 02 51 03

Skjold kirkelag
Kontaktpersoner Berit Ådland tlf. 55 13 37 65 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole
Janne Torvestad, tlf 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Se prekenliste side 24 for datoer.

Skjold trenger flere givere!

Vi er mange som kjenner tilhørighet til Skjold kirke. Her blir vi møtt av frivillige og ansatte som bidrar til personlige møter mellom det enkelte menneske og Gud. I kirken rettes oppmerksomheten på ulike ledd i gudstjenesten gjennom kirkens liturgi.

Kirken er i forandring, og mer ansvar ligger nå på menigheten lokalt. Trosopplæringsreformen og Gudstjenestereformen er innført. Mange møter til gudstjeneste i vår kirke, og det håper vi fortsetter!

Skjold menighet har et stort aktivitetsnivå nesten alle dager hele året. Det er vi glad for og stolte over. Utgifter til den daglige drift dekkes av offentlige midler og av gaver. Offentlige midler dekker lønn til de ansatte, men ikke de mange tiltak og aktiviteter for små og store som kommer til Skjold kirke. Dette innebærer at en god del av utgiftene til vårt barne- og ungdomsarbeid, dåpsopplæring, søndagsskole, diakoniarbeid, skole – kirke samarbeid og utgifter til det å lage menighetsblad må dekkes av gaver og innsamlede midler. Derfor vedtok menighetsrådet i desember 2012 at en større del av ofringene skal gå til eget arbeid sammenlignet med tidligere. Våren 2012 fikk vi ansatt ny diakon i 100 % stilling. Halvparten av lønnen til vår diakon dekkes av det offentlige, og halvparten dekkes gjennom innsamlede midler.

Totalt har vi behov for omtrent 400 000 kroner per år til materiell og utstyr, kursstøtte, samt lønn og sosiale utgifter til diakonstillingen. I 2012 og 2013 har det vært arbeidet med å mobilisere flere faste givere, og antallet faste givere er økt. I våpenhuset kan du se hvor mange faste givere vi har, og hvor mye penger som samles inn i løpet av året gjennom vår givertjeneste.

Du bestemmer selv hvor mye og når du vil gi, og hvordan. Det kan avtales autotrekk i form av avtalegiro, som må inngås skriftlig. Du kan også gi enkeltbeløp. Om du gir mer enn 500 kroner per år (inntil 12 000 kroner), kan du trekke dette av på skatten. For å få skattetrekk kreves det at du oppgir personnummer. Kun menighetskonsulenten som får vite hvor mye og når du gir. Ta kontakt med Marita Børve om du har spørsmål, tlf 55 59 71 12 -marita.borve@bergen.kirken.no ●

**Velkommen som fast giver
i Skjold menighet!**

Hilsen menighetsrådsleder Eva Try

Madagaskar på nært hold

Sommeren 2013 var jeg turist i to uker på verdens fjerde største øy, Madagaskar. Minnene derfra har satt varige spor.

TEKST OG FOTO: EVA TRY

FOTO, DÅPSKLUT: BENTE NOME SIVERTSEN

Kunnskap om landet, misjonshistorien, Norsk Misjonsselskap, besøk på flere misjonsstasjoner, og historier om mange menneskers innsats for å spre evangeliet har åpnet mine øyne for mye som var helt ukjent. Norge og Madagaskar har hatt forbindelse og kontakt i 150 år, og enkeltpersoner har satt varige spor etter seg i gassisk skole- og kulturhistorie. Når jeg nå leser norske aviser, undres jeg derfor over at det er omtrent helt taust om dette landet.

Blant de fattigste

Madagaskar blir i dag regnet som et av de fattigste i verden. Antall barn som ikke får skolegang er økende: 1,5 millioner barn mellom 6-12 år går ikke på skolen, og kan ikke lære å lese og skrive. Prisen på ris økte sterkt i 2013, og landet ble også rammet av store gresshoppervermer og ødelagte avlinger. 92 prosent av befolkningen lever på 450 US dollar pr år (2700 kroner), i følge Verdensbanken. Flere landsbyer mangler rent vann og helt nødvendig helsehjelp. I 2010 ble helsebudsjettene kuttet 30 prosent, og de viktige helsestasjonene på landsbygden har blitt stengt. Feil- og underernæring har økt. Malaria tar livet av mange små barn i fuktige deler av landet, for det å gå til lege og få medisiner koster penger folk ikke har. Ved vestkysten er kveg en viktig næringskilde og handelsvare. Banditter stjeler dyrene, og myndighetene gjør ingenting for å stanse dette. Siden avtalen om den tollfrie eksporten til USA av tekstiler ikke lenger var gyldig, mistet flere tittalls tusen arbeidere jobben sin.

Det er også dokumentert at andre land fisker ulovlig utenfor øya, fordi det mangler en effektiv kystvakt. Kriminalitet og korrupsjon har økt, det samme gjelder tigging. Landet er rikt på natur-

ressurser, som rosentre. Dette hogges i Nasjonalparkene og har blitt transportert ut av landet via sjøveien, uten at myndighetene har tatt grep. Når skogene hogges, vokser elvene i regntiden og jorda utarmes. Den næringsrike, røde jorden skylles ut i havet. Fra flyet ser turistene at Madagaskar blør.

Positive nyheter

To positive nyheter er at i februar tok Kystvakten 40 båter som fisket ulovlig. Lasten ble konfiskert og solgt til inntekt for staten. De fleste båtene hadde asiatisk opphav, og manglet tillatelse til å fiske innenfor landets sone. I februar i år ble en stor last med 781 tømmerstokker stoppet i Zanzibar på grunn av en internasjonal avtale. Størsteparten av den ulovlige hogsten, 1996 tømmerstokker var allerede solgt videre. Kystvaktskipet Tendromaso har nylig stanset en båt fullastet med tømmer.

Turismen falt med 22 prosent fra 2012 (275 000) til 2013 på grunn av stor politisk uro i landet. Landet var fransk koloni fra 1896 til 1960, så franske turister har vært en stor gruppe. Landet har variert og fantastisk flott natur, som kan besøkes med bil, til fots, med elvebåt, med robåt/kano, og flotte, rene bølger lokker også surfere. Kalksteinsfjell og grotter kan også besøkes.

Taust om demokratiproblemer

Madagaskar har vært uten demokratisk valgt regjering siden kuppet 17. mars 2009. Er det ikke litt rart at det er helt taust om dette i media, så lenge Norge har sendt misjonærer til landet siden 1860-årene?

Bistandsprosjekter fra flere land er «frosset» i flere år på grunn av at overgangsstyret som har «styrt» landet siden 2009 mangler demokratisk legitimitet. Kutt i bistanden tilsvarer 13 milliarder kroner, en tredel av brutto nasjo-

Glade barn på skole.

Dåpsklut under arbeid

Kvinner planter ris.

Risfrakt - på hodet.

På tur med elvebåt.

nalprodukt, noe som gjør situasjonen enda verre for de fattigste. Utenlandsgjelden har vokst til 17 milliarder kroner. Overgangsregjeringen har bidratt til økt korrupsjon, nye prestisjesykehus som er dyre å drive, og bare for en minoritet av befolkningen.

Kirken sover ikke.

Den romersk-katolske kirke, Den reformerte kirke, den lutherske kirke og Den anglikanske kirken, Kirkerådet (FFKM) har i flere år tatt initiativ til forsoning mellom partene i konflikten. Internasjonalt press fra enkeltland og fra organisasjonene Den afrikanske union (AU) og Utviklingsorganisasjonen for det sørlige Afrika (SADC) har pågått siden 2011.

I 2013 ble det forhandlet fram varige løs-

ninger. Det ble planlagt og gjennomført to valgomganger. Så mange som 41 kandidater stilte til presidentvalget! Et moment som kan forklare noe om at det har tatt flere år, er at både presidenten som ble styrtet i 2009 på grunn av anklager om korrupsjon, og den selverklaerte presidenten som tok makten i 2009 begge har ønsket å stille på nytt. Omsider har disse to mennene tatt til følge signalene fra viktige aktører om å trekke seg, slik at nye kandidater kunne stille. Selve valgdatoene ble flyttet flere ganger. Valget på president ble varslet første gang i mai 2013, men ble først gjennomført 25. oktober. 20. desember 2013 ble ny nasjonalforsamling og andre runde av presidentvalget holdt.

Den nye presidenten, Hery Rajaonarimampianina, ble innsatt 25. januar, og det skal avholdes valg på nye kommunale råd og

ordførere i mai. Presidenten inviterer til forsoning, kamp mot korrupsjon, gjeninnføring av sikkerhet og beskyttelse. «Jeg vil ha frihet til å samarbeide med alle, også de som har motarbeidet meg», har han uttalt.

Ett av stedene vi besøkte var stedet der gassiske kvinner broderer og syr dåpsklutene vi gir alle dåpsbarn i Skjold kirke. En kvinne som drev stedet ga arbeid til 20 kvinner. De satt på bakken i skyggen og broderte mange timer hele dagen. For pengene de tjente kunne de kjøpe mat til sin store familie, og kanskje rakk noe av dette også til skolepenger for noen av barna? Vi var mange som kjøpte nydelig håndarbeid til liten og stor. Andre personer i reisefølget kjøpte dåpskluter, og ville foreslå for sine menigheter å støtte dette flotte tiltaket, og gjennom dette gi en fin dåpsgave til dåpsbarna. ●

Menighetskalender

døpte

Matias Nicolai Thomas
Lilja Greve-Gullaksen
Marius Tveit Strøm
Jakob Grytten Øen
Gabriel Kvalheim Høieggen
Tarjei Vevle Brunstad
Ingeborg Vevle Brunstad
Lars Henrik Schjelderup-Jensen
Maria Rygg Netland
Sofie Paarup Michelsen
Julie Flister Sjursen
Jonas Flister Sjursen
Eva Lauvdahl Gimse
Hanna Holst Hope
Ulrik Tveit Lilleaas
Hjerman Nes Gjellefall

begravelser

Elna Kleppe
Åse Magerøy
Erling Severinsen
Arnstein Drivenes
Trygve Arnesen
Normann Sture

gudstjenester

Søndag 6. april. kl. 11.00
4. søndag i faste. Gudstjeneste. Hebr. 4,14-16. Seniorprest Rune Kysnes. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe. Søndagsskole.

Søndag 13. april. kl. 11.00.
Palmesøndag. Gudstjeneste. Johannes 12, 12-24. Kap. Bjørn Moe. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

Torsdag 17. april. kl. 11.00
Skjærtorsdagsgudstjeneste. Matt 26, 17-30. Kapellan Bjørn Moe. Nattverd.

Fredag 18. april. kl. 11.00.
Langfredagsgudstjeneste. Joh 18,1-19,42. Sogneprest Arne Brekke.

Søndag 20. april. kl. 11.00.
Påskedag. Høytidsgudstjeneste. Luk 24,1-9. Sogneprest Arne Brekke. Gruppe fra Cantus deltar. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 27. april. kl. 11.00.
Påskefestgudstjeneste/Familiegudstjeneste med Søråshøgda barnekor. Joh 21,1-14. Kapellan Bjørn Moe. Dåp. Kirkekaffe.

Søndag 4. mai. kl. 11.00.
Gudstjeneste. 3. s. i påsketiden. Joh 10,11-18. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattverd. Søndagsskole.

Søndag 11. mai. kl. 11.00.
Jazzgudstjeneste. 4. s. i påsketiden. Joh 16,16-22. Kap. Bjørn Moe. Cantus, Sjømannskirken og konfirmanter deltar. Dåp. Kirkekaffe.

Lørdag 17. mai.
Familiegudstjeneste
NB: kl. 10.00.
Grunnlovs-

jubiläum. Luk 1,50-53. Sogneprest Arne Brekke.

Søndag 18. mai.
Friluftsgudstjeneste Smørås. kl. 12.00. 5. s. i påsketiden. Joh 15,1-8. Sogneprest Arne Brekke. Se egen notis til høyre.

Søndag 25. mai. kl. 11.00.
Familiegudstjeneste med Skjold menighetsbarnehage. 6. s. i påsketiden. Luk 18,1-8. Kapellan Bjørn Moe. Dåp. Kirkekaffe til inntekt for Adinastiftelsen.

Torsdag 29. mai.
Kristi himmelfartsdag. Ingen gudstjeneste i Skjold kirke. Birke-land kirke kl. 11.00 / Fana kirke kl. 11.00.

Søndag 1. juni. kl. 11.00.
Gudstjeneste. Søndag før pinse. Joh 15,26-27. Sogneprest Ivar Braut. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe. Søndagsskole.

Søndag 8. juni. kl. 11.00.
Pinsedag. Høytidsgudstjeneste. Joh 20,19-23. Sogneprest Arne Brekke. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

Søndag 15. juni. kl. 11.00.
Treeinighetssøndag. Gudstjeneste. Matt 28,16-20. Kapellan Bjørn Moe. Dåp. Nattverd. Kirkekaffe.

De oppgitte pretekster er etter 1. rekke. Enkelte søndager er det valgt andre pretekster enn de her oppgitte.

Friluftsgudstjeneste

18. mai kl. 12 på Smøråsfjellet (Nøttveit - Teaterplassen)
Sogneprest Arne Brekke med flere, Ta med sitteunderlag, drikke og nistepakke. Alle er hjertelig velkommen!
Vi gjør oppmerksom på at parkeringsmuligheter er begrenset.

NB! Aldri dårlig vær – kun dårlige klær!

«Som toner i en evig sang»

Skjold kirke 2. påskedag, 21. april, kl. 19.00:
Kari B. Gerhardsen – sang, Jan Tufeland – fløyte, Guro Rotevatn Buder – orgel og flygel

En kveldsstund med sang og musikk til glede og ettertanke. Vi blir også bedre kjent med den nye salmeboken både ved å lytte og gjennom fellessang

Kollekt til finansiering av nye salmebøker. Mulighet til å kjøpe en «gammel» salmebok som suvenir.

Fredagskafé med *Krydder*

-ukeslutt for travle voksne

Program for resten av våren:

• **Fredag 9/5. «Misjonskafe».**
Sammen med misjonskomiteen i Skjold inviterer vi til en kveld der de forfulgte kristne står i fokus. Vi får besøk av Stige fra Stefanusalliansen. Vi håper at ekstra mange kommer på kafeen denne fredagen! (Se egen annonse i bladet)

• **Fredag 23.5: Tur og omvisning**
Denne dagen går turen til St. Jørgen og Lepramuseet i Bergen der vi vil få omvisning og mulighet til en liten matbit etterpå.

Siden tidlig på 1400-tallet har hospitalet hatt sin plass i det bergenske bybildet. I dag er lepramuseet St. Jørgen Hospital et unikt sykehusmiljø fra 1700-tallet og blant de få bevarte leprasjukhus i Nord-Europa. En berømt vitenskapelig historie er knyttet til kulturminnet St. Jørgen. Armauer Hansens oppdagelse av leprabasilillen i 1873 representerte et gjennombrudd for lepraforskningen, og det norske lepraarbeidet har hatt stor internasjonal betydning. Mer info om turen gis på møtet 9/5 og på mail. Fredagskaféens mailadresse: hans@fasmer.no

